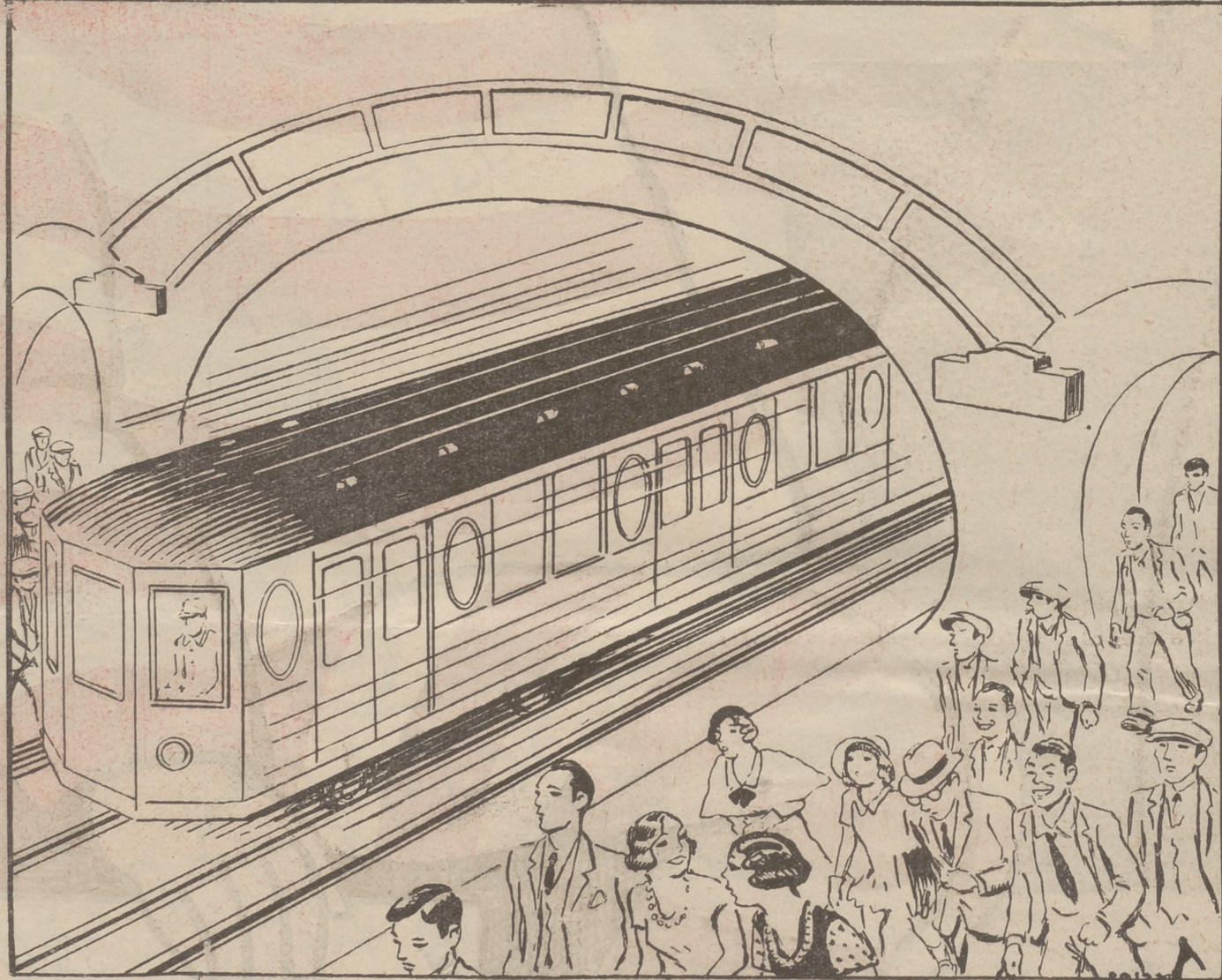

LA CAMPANA DE GRACIA

La monarquia en feiz dictadors!
La República en fa presidaris

EL METRO TRANSVERSAL

INAUGURAT EL DIA PRIMER DE JULIOL DE 1932

TARIFES ESPECIALS PER A TREBALLADORS

D'Hospitalet a Sant Martí en quinze minuts - Fixeu-vos bé en les populars tarifes del Metro Transversal

No hi ha com el Metro Transversal, per a rapidesa, economia i comoditat

LA CAMPANA DE GRACIA

PERIÒDIC NACIONALISTA D'ESQUERRA

EDITORIAL

AMNISTIA!

En una "manchette" del nostre número anterior demanàvem que en el procés Sanjurjo s'acomplís la justícia del Poble. El govern ha entès que aquesta justícia era la generositat i el perdó. Pot ésser que sigui aquesta la interpretació fidel del veritable sentiment del poble; són els Ministres de la República els que han de comprendre els seus manaments i no deixar-se influir per partidismes més relligats moltes vegades amb raons tàctiques que amb principis. Podríem deixar a la responsabilitat exclusiva del Govern totes les conseqüències que en puguin derivar, però la República, sobretot en els seus inicis, i en els moments perillosos encara més, és una obra conjunta de tots els republicans.

La República ha estat clement amb els enemics. No ha influït la seva generositat ni el temor ni la rancúnia. A desgrat de les afirmacions dels convulsius, no és un acte de covardia i no ha volgut tampoc que es prenguéss la seva decisió com un efecte de l'odi i de la venjança. Això cal que s'ho aprenguin de cor els adversaris: ni rancuniosa ni covarda, la República farà el seu camí i aterrarà i destruirà qui se li oposi. La traïció passada, l'atac miserable, l'ha enfortit enlloc d'afeblir-la. Perquè l'ha enfortit, i perquè, a l'inrevés de la monarquia, no tenia d'excusar flaqueses, ha sabut perdonar a temps. No creguin, però, els deslleials, que això serveixi de norma i que poden, amb garantia d'impunitat, repetir insurreccions i avalots. Si davant una sentència de mort ha rebaixat la pena, el grau inferior s'acomplirà amb tota la fermesa. I si els monàrquics, covards com són, proven altra vegada la sort, sàpiguen per endavant que la República, si convé, també sabrà ésser impietosa.

Però si ha estat pietosa amb un que ocupava una alta jerarquia social i política, nosaltres demanem que aquesta pietat s'estengui als altres partits i estaments, els quals, avalotats per impaciències, provocaren el desordre. Si ha sabut perdonar la vida a un general en actiu que s'ha revoltat en contra d'ella, i que volia anorrear-la i esfondrar la seva obra justiciera, també té el deure de perdonar els que volien apressar aquesta obra.

El crim de Sanjurjo no pot comparar-se amb el dels extremistes esquerrans que exterioritzaren amb violència llurs principis. Els monàrquics i monarquitzants volen matar en la República i en la Nació tota mena d'idealitat; els extremistes de l'esquerra, d'una manera desassenyada si voleu, desitgen enriquir-la d'idealitat i d'amor als homes. Generositat pels que han pecat per excés, ja que hem estat clements envers qui pecava per defecte! Amnistia als vençuts de l'esquerra!

El número vinent de "LA CAMPANA DE GRACIA" serà dedicat a commemorar la data històrica de l'Onze de Setembre de 1714.

Compreu-lo, Catalans!

L' hora dels grans partits

Una conseqüència immediata deriva dels tràngols passats: el deure imprescindible d'enfortir la República.

Deixem apart la conveniència de fer tasca revolucionària per tal de satisfer les necessitats del poble, alhora que per crear interessos republicans. Tampoc insistirem en netejar l'exèrcit i la policia i en fundar una veritable milícia republicana. Tot això és imprescindible; l'oblit de qualsevol d'aquestes accions la faria inservible o la lliuraria als seus enemics.

Hi ha, però, un altre factor que la té d'enrobustir, i que si no es tingués en compte minvaria l'obra de la República i la seva eficàcia i també la seva defensa, per molt audaç i assenyada que sigui la tasca governativa i per molt lleials que siguin també els encarregats oficialment per l'Estat de mantenir l'ordre. Aquest factor essencial són els partits. Es necessiten grans partits, ben estructurats, ben disciplinats i coordinats, per a endegar la nova organització i defensar el nou règim.

Si l'extensa disciplina de la democràcia en mans de grans partits és d'una necessitat vital per al Govern de l'Estat espanyol, a Catalunya és imprescindible. Car Catalunya, ultra organitzar la llei republicana, ha d'estructurar i ordenar un poble que irromp a la vida pública amb modalitats pròpies. A Catalunya més que enlloc convé que un gran partit governi els seus organismes governatius. Només així podrem esperar una bona labor futura. La tendència al canibalisme que tenen certs sectors catalans que quan veuen un home, per preclar i honest que sigui, esmolten tot seguit dents i ungles per trossejar-lo, sols pot inutilitzar-se amb una ampla formació regida per organismes ben regulars i absolutament fidels.

Precisament a Catalunya la tasca no és difícil. Es un desig del poble català ben palesament expressat en tot el que va de segle. Mentre la part popular s'afilera en el partit radical, la classe alta i mitjana ho feia

amb la Lliga. I malgrat el poc seny dels directius, la seva insolvència ben aviat demostrada, la seva manca de sentit i d'honestetat política, ambdós estaments formaren i sostingueren els dos partits, a desgrat que aquests no creien en llurs directors i malparaven d'ells.

Passa una cosa paradoxal entre nosaltres. El poble té un màxim sentit polític. La seva tendència a les grans formacions polítiques és contrariada per grups de dirigents que propugnen constantment la fragmentació. Els que haurien de donar l'exemple de disciplina i d'intel·ligència són els que obren amb desordre i proclamen el cabdillatge inintelligent i estèril. Amb l'excusa de matitzacions superficials i ridícules, volen esmicolar i desintegrar l'acció popular. Sorrososament, el poble, en abandonar els regionalistes i els radicals, ha creat un nou instrument polític d'ampla acció amb l'Esquerra Republicana de Catalunya. A ella correspon avui la tasca d'estructurar la Re-

volució, i en català, i en catalanista. Els partits que la volten no tenen altre remei que desaparèixer. El poble ja els donà la lliçó en les dues eleccions darreres, i ara no cal censar-lo amb noves proves. Comprenguin que llur tasca actual és dissolvent: d'un anarquisme sense gallardia i sense lirisme. Inútil. Teòricament, inútil per complet. Si propugnen un matis lleument a la dreta o a l'esquerra, han de pensar que totes aquestes matitzacions caben lògicament en un gran partit, la unitat de criteri del qual és la resultant de la lluita entre les diverses maneres de pensar que es coordinen per tal de fer una acció conjunta.

Meditin això els homes i els partidets que en voler guanyar avui l'estima pública no tenen altres armes que la tasca negativa i agra de malparlar i bescantar l'Esquerra, que avui té la missió d'organitzar la llibertat de Catalunya, car ultra ésser l'expressió de la voluntat del poble, té el mèrit d'haver-la guanyada amb el seu esforç i la seva audàcia.

J. AIGUADER i MIRÓ

Reportatges al minut

PRIMER ES LA REPUBLICA!

Un periodista madrileny, honorable i ponderat, acaba de fer des de les columnes del seu diari, una afirmació gravíssima. Aquesta: dintre la burocràcia ministerial existeixen—després de la "sanjurjada", encaral—comitès contrarrevolucionaris, que actuen, cititzen i treballen activament el personal de les oficines de l'Estat.

Dies enrera, Eduardo Ortega i Gasset formulava davant la Cambra sensacionals i concretes acusacions contra alts funcionaris de diverses ambaixades de la República, que han declarat la batalla al règim i utilitzen els seus càrrecs per esfondrar-lo.

En un discurs recent a Catalunya, Marcellí Domingo havia de confessar que dintre

els organismes administratius de la nació persistia una zona monàrquica d'esperit, que dificultava i boicotejava l'obra de la República.

Era ahir encara, des del banc blau, que Indalecio Prieto havia d'aixecar la seva veu contra una burocràcia que començava a poder més que els mateixos ministres.

I què direm d'una gran part dels quadros de comandament de l'Exèrcit i de la Marina? Què direm d'aquests oficials de Seguretat que s'han posat descaradament al servei de la "sanjurjada"? Què direm de la policia, de gairebé tota la policia de la República? Què signifiquen aquests agents que a Granada avisen el general González Carrasco perquè pugui escapar, i aquesta Brigada Social de Madrid, que no sap res de res fins que el moviment és al carrer, i aquest Cap Superior de Barcelona, que ignora que a Núria es celebra una reunió, i aquestes brigades que no saben que a la capital catalana Barrera organitza una vasta conspiració?

Tanta indignació com el mateix moviment, produeix avui al ciutadà del carrer la notícia de totes aquestes coses, que expliquen perfectament la "sanjurjada" i que, sense una enèrgica i urgentíssima actuació del Poder, n'explicarà d'altres molt aviat.

Sembla, finalment, que el Govern de la República es disposa a afrontar categòricament aquesta realitat. Esperem-ho així, confiadament. Però hem de seguir insistint, des de tots els terrenys i en tots els tons possibles, en la demanda de transformació i de reorganització de la burocràcia i dels organismes militars i civils de l'Estat, fins a veure-les realitzades.

El poble, per voluntat i per afecte, es donà un règim. El poble paga i el poble exigeix una estricta fidelitat als servidors d'aquest règim, sigui a les casernes, sigui a les

—Què li sembla, doctor?

—No hi ha res a fer... Deu haver menjat carn de general monàrquic...

—Mata, crema, fes tot el que vulguis! Si et condemnen a mort, nosaltres t'aconsegurem l'indult.

oficines d'administració, sigui a l'estranger, sigui allà on sigui. Contra un amo faciós, la protesta era lògica i digna. Contra el poble, que és el que mana, el que paga i el que ha d'ésser servit, la protesta resulta intolerable i a més a més imbecil. El que no estigui content per les seves conviccions polítiques, té un recurs, si és un home honrat: anar-se'n.

I si no se'n va, caldrà treure'l. ¿Reglaments? ¿Estatuts? ¿Dret dels funcionaris? ¿Inamobilitat? ¿Escalafó? ¿Plantilles? ¿Expedients? Sí, però primer és la República. Amb funcionaris dignes, tot això ha d'ésser imprescindible. Amb canalles, que conspiren contra qui els dóna el pa i qui té dret a manar-los, n'hi ha prou amb una empenta, i al carrer.

Primer és la República! Si aquesta hagués estat la consigna inexorable des del primer moment, avui no hauria estat possible tot això.

Recordem-nos que la millor defensa d'un règim està en la fidelitat, en l'entusiasme i en la competència dels servidors dels seus organismes.

QUE SAP EL SENYOR LERROUX?

Les coses tenen importància, en general, segons qui les diu o les comenta. Es parla molt—i més en hores com les d'avui—, i no és humanament possible fer cas de tot el que es parla. El rumor, la suposició, el "m'acaben de dir..." són a l'ordre del dia. Però de vegades apareix el fet concret, la paraula, la denúncia o el simple comentari, que si no tenen el valor d'una prova o d'un càrrec

concrets, tenen el valor de la persona, del periòdic o de l'entitat que les formula.

Tal és el cas d'unes paraules que, en una declaració periodística, acaba de pronunciar el senyor Bergamín. El senyor Bergamín és algú. Personalitat política destacadíssima i experimentada. Ha viscut intensament les últimes etapes de la vida pública espanyola. Gran advocat. Ministre moltes vegades. Diputat. No sé si Senador. Per poc que el senyor Bergamín interessi com a polític a les noves generacions de la República—tàn poc que no ens interessa gens—, hem de convenir en la seva personalitat. Conspirà

contra la dictadura. Actuà notòriament en el grup "constitucionalista". Defensà Fernando de los Ríos en el procés contra els homes de la República. Posteriorment s'ha mantingut en una posició discreta i correcta. Ara ha defensat Sanjurjo.

Vull dir amb tot això que Bergamín deu tenir entre altres coses el sentit de la responsabilitat de les paraules.

I bé. En unes declaracions a la Premsa, posteriors al procés Sanjurjo i per tal d'explicar el suposat republicanisme que inspirava el moviment del general sublevat, Bergamín ha dit al periodista:

—El senyor Lerroux sap bé que el moviment de Sanjurjo no era monàrquic...

Això ha dit Bergamín del senyor Lerroux. De don Alejandro Lerroux, que tampoc és un qualsevol dintre la vida i la política de la República.

La cosa ha quedat així. A les poques hores un altre periodista s'entrevistà amb el cap del Partit Radical i li demanà una resposta a les paraules de Bergamín, a les "gravíssimes" paraules de Bergamín. ¿Quina ha estat la resposta de Lerroux? ¿Hi ha hagut en ella prou categòrica energia per destruir la implícita acusació continguda en la insinuació de l'advocat de Sanjurjo?

No; rotundament no. Lerroux ni ha desmentit ni ha deixat de desmentir. Ha parlat d'aclariments, de precisions... Per la seva banda—per si podia haver-hi una falsa interpretació del periodista que recollí la declaració—Bergamín no ha rectificat ni una paraula de la intervú.

Prefereixo no treure deduccions de l'incident. Si pot haver-n'hi vindran d'una manera natural i lògica, si és que aquí es juga net —i cal suposar que un polític com Lerroux i un prestigi de la toga com Bergamín, juguen net.

Cal suposar-ho.

Però de moment, la insinuació del defensor de Sanjurjo, que és un home que sap valorar les paraules i les actituds, queden íntegres, sense desmentiment ni rectificació categòrica:

—El senyor Lerroux sap bé que el moviment de Sanjurjo no era monàrquic...

Josep Maria MASSIP

Royo: — Ja veieu, nosaltres tant que hem fet el ruc i a ells fins els ho porten a casa

Intel·lectualisme

CONCEPTE DE LA REVOLUCIO

La publicació del meu "Primer llibre del sistema" no m'ha valgut, fins ara, res més que alguns comentaris frívols i algunes ironies analfabetes. Decididament, la crítica catalana no existeix. Si abans en teníem la sospita, ara en tenim la certesa. La neurastènia universitarista ha acabat saturant el cervell dels nostres intel·lectuals. I, a hores d'ara, la subversió de valors s'ha fet total en la nostra literatura. Seria preferible callar, i deixar que cada ciri aguanti la seva flama. Però com és possible callar, si ara, precisament ara, a l'hora de la Revolució republicana, a l'hora de fundar-se el nostre nou Catalanisme intel·lectualista com ve que les consciències visquin despertes i candents al roig-blanc? No podem callar. No ens és possible dormir. Ens hi juguem la vida del futur esperit de Catalunya. No pot ésser tolerat a ningú que a l'hora de les realitzacions manin i dominin les mixtificacions. La gent parla de República, i no es fa càrrec de la transcendència ni del contingut estatal d'aquest mot. Hom parla de Revolució, i no comprenen tot l'abast d'aquest mot i del terrible compromís que comporta. Per tant, si la crítica calla, a nosaltres, a mi si més no, no ens és possible viure amb la boca closa i el cervell i la ploma en repòs...

En el nostre llibre parlem d'una Escola

intel·lectualista. Sabeu què significa això? Parlem, aiximateix, d'un Partit intel·lectualista. Com si diguessim literatura i política, doble camí de responsabilitat. Com s'allunya i es fa petita l'obra feta fins ara pels nostres obrers intel·lectuals! I com ens sona falsa! Repetim-ho: la veritable Revolució no s'ha fet. Caldrà fer-la a la força, tant si ens plau com si no? La darrera sublevació monàrquica ha determinat una explosió fulminant de les masses, encarrilada i obviada sàviament pel Govern de la República, en votar la llei d'expropiació, que és la primera llei veritablement revolucionària del regim republicà. Saint-Just, el gran sistemàtic de la Revolució francesa, afirmava que l'obra revolucionària era un infinit problema de matemàtiques. I que l'home d'acció no ha de fer més que ésser fidel a la voluntat del poble per comprendre què cal fer, i per fer-ho tot seguit. Ho comprendran els catalans? No són pas revolucions parcials allò que cal fer. És una Revolució total, i amb majúscula! Si creiem, com Trotski, que cal fer la revolució permanent, cal que cadascú esculleixi la part que millor s'avingui amb les seves qualitats. I un cop escollida, que compleixi tothom el seu deure.

L'hora ha sonat de fer la nostra Revolució intel·lectualista. El meu "Primer llibre del sistema" ha estat la senyal d'atac. Ja no cal dir que serem sempre fidels al nostre mot d'ordre. Que s'encarreguin els altres del fragment que més escaigui a llurs

maneres d'ésser. Que fassin política els polítics. Jo, literat, faré literatura. Jo faré la meua Revolució intel·lectualista. I els que em vulguin seguir, que em segueixin...

Ah! Però una Revolució intel·lectualista com la meua no és pas un joc de variacions! Oh, no! És, més aviat, un joc de generacions. Cal plantar els fonaments. I l'obra s'anirà fent per sí sola. La subversió de Danton i Marat, de Robespierre i Saint-Just, venia de Rousseau i els enciclopedistes. Les teoritzacions de Kant i Fichte preparaven el sistema de Hegel. S'ha dit, i és cert, que el sistema de Hegel és la consumació del mètode transcendentat inaugurat per Kant. Damunt l'obra de Hegel s'aguanta el socialisme de Marx i Engels. I, com a corollari d'amdós, ve el comunisme bolxevista de Lénin. Assocïem, a través d'aquesta recta ratlla lògica, amb un gaudi declarat, però no sense ironia, els dos noms tan llunyans de Kant i de Lénin...

Marx afirmava que la nova Revolució serà realitzada per la filosofia. Això demostra als catalans actuals que el primer deure del bon revolucionari consisteix en no ésser analfabet. No hi ha revolució possible sense una prèvia educació filosòfica. Sense ella, la Revolució es converteix en desordre i en caos. I es cau, per tant, en la confusió que nega el dret sagrat de la llibertat intel·lectual. L'intel·lectualisme, aleshores, resta convertit en una estúpida paròdia mental. I el poble ha estat enganyat novament. Georges Valois, en el seu pròleg a la versió francesa del "Discurs sobre el Pla Quinquenal", de Stalin, deia que una de les dificultats de la U. R. S. S. era la manca de llibertat, anul·ladora de la renovació intel·lectual. Existeixen, a la Unió soviètica, una Editorial i una Premsa d'Estat. El perill, diu, és el funcionarisme, que equival a convertir en una funció estatal l'expressió del pensament. Beneïda coacció! No val més això que la misèria que avui patim tots els escriptors catalans? La Revolució intel·lectualista no abandonarà mai la tasca de prosselitisme. Cal saturar Catalunya d'intel·lectualisme pur. Però aquesta tasca serà penosa i lenta mentre no pugui ésser convertida en un eficaç instrument d'Estat. Si el nostre nou Catalanisme intel·lectualista pot arribar a cristallitzar en una Escola i en un Partit, la nostra tasca heròica no haurà estat inútil. Feina d'anys o segles? Què hi fa! Cal plantar les llavors, i deixar que germinin sota terra. Homes de biblioteca com som de tota la vida, confiïm més en el silenci que en la cridòria.

Ha passat l'època dels popularismes i els academismes. Ara és el temps, per Catalunya, dels intel·lectualismes transcendentals. La nostra veritable obra de Renaixement comença ara. Cal que el poble se'n adoni i ens ajudi. Res aconseguirem amb esforços nerviosos i mal encarrilats. La Revolució intel·lectualista ha de fer una marxa lenta, però segura. Nosaltres obrim el camí de les teories renovadores. Quan surti l'home d'acció, les paraules es convertiran en fets.

El millor serà que m'esperï assentat...

A. ESCLASANS

Feminisme de dretes

L'INSTITUT DE LA DONA QUE TREBALLA

Hem seguit amb vertader interès el desenvolupament de les tasques socials nascudes d'aquest organisme denominat "Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvi".

Naturalment que, on la nostra atenció ha esdevingut escrutadora, tractant de trobar-hi totes les minúcies i els més petits detalls per a criticar, ha estat en aquest "Institut de la dona que treballa", car com a dones proletàries ens interessa estar al corrent de tot quan succeeix en aquests organismes que es diuen establerts especialment per a la dona obrera.

No cal anar a l'Institut per a conèixer les seves falles. Tan sols és indispensable tenir a les mans les "Bases i Reglament general"; ja n'hi ha prou.

Volem passar per alt molts comentaris que ens suggereix l'esmentat Reglament, però no ens podem estar de deturar-nos davant la "Base núm. 16", on diu que "per a millor vigilància de l'orientació i vida moral dels diferents organismes de l'Institut de la dona que treballa", la Direcció General del mateix comptarà amb l'assessoria i cooperació, en concepte de Consiliari, d'un senyor sacerdot, nomenat a l'efecte pel Pre'at de la Diòcesi de Barcelona. Aquest tindrà la consideració de President honorari de l'Institut".

Aquesta "Base", que podia ésser soporada en temps de la monarquia, quan tot devia subjectar-se a la religió de l'Estat, la trobem completament absurda avui, que una tolerància liberal i comprensiva dona un alt valor als sentiments arrelats a les consciències.

Sabem que la Institució no té un caràcter oficial, però coneixem l'atenció que aquesta mereix per part dels organismes oficials; però el que sabem, i això ho coneix tothom, és que les afiliades que volen acollir-se a l'obra social de l'Institut de la dona que treballa, mereixen altre respecte per les seves idees. I no es tracta pas tan sols d'aquesta "Base núm. 16" pel que avui ens hem atrevit a adreçar-nos al públic per a patentitzar el nostre enuig; hi ha ademés un article núm. 31 del Capítol V del mateix Reglament, que en parlar del "Segur Maternal", diu que "tenen els beneficis del Segur Maternal les afiliades a l'Institut de la dona que treballa" en els cassos de maternitat procedent de matrimoni canònic".

Si nosaltres ens havem exaltat davant la "Base núm. 16" per a l'imposició que significa que hi hagi institucions de caràcter social que volen tenir un caire popular i obrerista, sacerdots que puguin imposar una determinada manera de pensar i de sentir completament oposada a la diversitat de sentiments que juguen en una institució on l'om hi acut tan sols pels beneficis que hi roba, beneficis materials, s'entén, car pels d'ordre moral cadascú és lliure de cercar-los on li plagui, sense necessitat de lliurar-se a cap mena de disciplina quan no es tracta d'obtenir-los, sobretot, mitjançant el pagament d'una quota més o menys econòmica, no cal dir com havem blasmat de que després d'un any i mig de República, i després d'ésser considerat legal el matrimoni civil, pugui encara subsistir aquest article número 31 dels Reglaments de l'Institut de la dona que treballa".

Si illegal és davant la nova Constitució aquest article, és immoral del tot davant la consciència de tots aquells que amb interès es preocupen de les xacres socials existents en totes les capitals que sobrepassen el milió d'habitants.

Com pot exigir-se de subvenir un Segur de Maternitat només que en aquelles dones el matrimoni de les quals hagi estat canònic? I les casades legalment, d'acord amb els preceptes establerts pel nou règim? I les mares que ho siguin sense haver complert cap dels preceptes que senyalen les lleis per a ésser-ho legalment, no mereixen tots els respectes i consideracions no més que pel sol fet d'ésser mares?

On són aquells anhels de reivindicació,

on aquell bon desig d'atendre les necessitats de les llars obreres?

On aquella caritat cristiana tan escarnida i vexada per aquells mateixos que volien propugnar-la establint organismes que tan sols eren l'esquer a mantenir luxes i crear més necessitats?

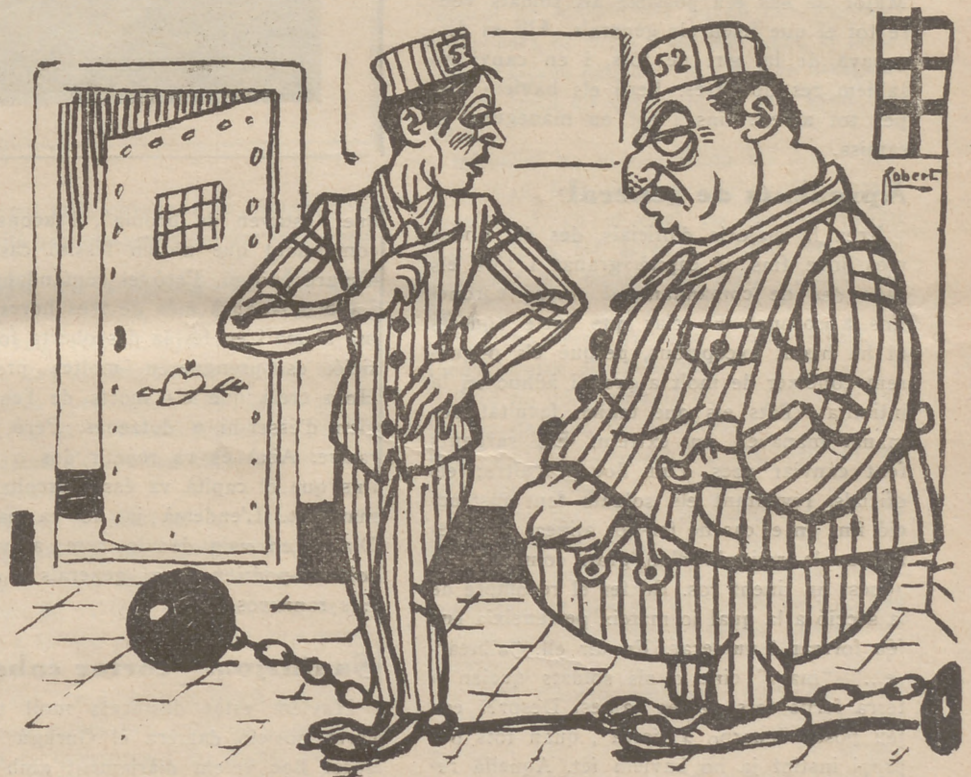
Cal demanar una revisió dels Reglaments de l'Institut de la dona que treballa; cal que les autoritats competents se'n preocupin; cal que a la dona obrera se li reconeixi aquella facultat de pensar com li sembli, lliurement, sense imposicions ni coaccions de cap mena. Estem en un país civilitzat on la maternitat mereix el respecte més gran. La mare deu ésser dignificada, exaltada amb l'atenció i l'empar de tots aquells que poden fer-ho, mai vexada ni abandonada a la seva sort per uns escrúpols inhumans que rebaixen en un grau ínfim el poble que els manté.

Maria Teresa GIBERT

Fàbrica de Gèneres de Punt
(Fundada l'any 1888)

Felip Blasco Ang'ès

Joaquim Costa, 38 (abans Ponent)
BARCELONA

Entre veïns

Ricardito:—A mi em varen portar aquí perquè no em varen trobar el cap.

Sanjurjo:—Doncs a mi perquè l'Azaña no me l'ha volgut trobar.

Productes Alimentosos
de Règim

Casa SORRIBAS

Salmeron, 222 - Llúria, 62
BARCELONA

Records de la campanya d'Àfrica

Melilla 1921-1922. Desastre d'Anual i guerra al Marroc. Cambó ministre i catalans a la guerra. Eren els anys de les "sanjurjades" i dels desastres. Ací, a la Península eren, en canvi, tot victòries. En canvi, per terres del Rif les victòries només les llegíem als diaris que ens arribaven, amb força retràs i tot just quan tornàvem d'una nova desfeta en la qual si les nostres baixes pujaven a quatre centes, per exemple, havíem de llegir-ne una dotzena només als diaris, després d'aquell acostumat "parte" diari de l'alt Comissari: "Sin novedad".

El mal d'Espanya ha estat que sempre se l'ha enganyada. Però el mal pitjor ha estat encara l'haver tingut generals xulos i aprenents de generals també.

Avui treiem aquestes impressions d'un llibre de notes, del nostre diari de la guerra que no havíem de recollir mai. O almenys, durant els set anys de dictadura l'haguerem de tenir intacte i amagat en un recó de paret o sota una rajola. En les notes d'aquest diari hi figuren des del general a més simple dels soldats. Hi passen generals, sí, però només amb una inicial, es a dir, que allí on trobem una S. voldrà Sanjurjo, allí on hi ha una C. vol dir Cavañanti, on hi ha una L. Lacanal i així respectivament. En canvi els noms dels soldats els podíem anotar sense por de rebre. Fa temps que tenim aquestes notes aplegades. Només ens cal copiar sense gaires modificacions. Avui dediquem als generals aquest reportatge, caçats com per mitjà d'una Kodak, "infraganti"

A través de les tendes de l'Estat Major no ens era possible als soldats veure tot el que feien els generals. Allí es disposava de la sort de tots, i en canvi no sabíem res nosaltres. Però els havíem vist per tot arreu: fins i tot en mànegues de camisa.

Aprenents de general

Eren la majoria d'oficials, des del tinent més jove fins al capità granat i tots els caps des de comandant al tinent coronel fins a coronel. Es clar que entre aquests ni ha hagut excepcions, perquè els poguerem conèixer de molt a prop i àdhuc en la intimitat. Tots els que tenien facultat per manar manaven en extrem. Els sargents fent canviar rocs d'un lloc a l'altre; els oficials, reventant els soldats fent instrucció fins en el cas de fer-nos alinear i numerar en la retirada d'un gran combat. Era aquest un tinent ros. En fer el recompte de la secció a la qual jo mateix perteneixia ens féu formar i numerar. En dir ell, "alinear-se..." "mar!" cinc o sis soldats queien a terra ferits tots de les cames. Després ens féu posar "cuerpo a tierra", quan tots per propi instint ja ho havíem fet. Aquella retirada la ferem individualment, com deu fer-se.

Una nit tinguérem foc en una posició. El

LA POSTA DELS

comandant en sentir el primer "paco" sorti esverat de la seva tenda, en mànegues de camisa, fent alçar a tothom. Un caporal gallec que estava de torn va dir: "Malas xispas me coman si no estàn as alambradas, oh!" El comandant manava: "Fuego a las alambradas!" El capità, en canvi, va comprendre que els moros eren lluny i

díem veure en certs moments—consistia en que quatre o sis moros que passejaven amb el fusell o el "rifle" encreuat darrera l'espatlla. La nit era ataca. Aquests moros eren com gegants, era atacat successivament grans, puix que llur silueta vista des de lluny a contra clar al cim de la vessant immediata a la nostra posició, era d'un aspecte fantàstic. De tant en tant, l'artilleria esparperava

EL MARR

MONARQUIA

1930

FERMÍ GALÁN

L'intel·lectual afusellat

ETR

REPU

JEP

L'analfa

que "estaven de broma", i aconsellava al comandant que no en féssim cas, que no disparés ningú. Però el comandant insistia. La broma durà més de tres hores. L'endemà al matí en fer la descoberta fora la posició, es prengueren moltes precaucions. Hom creia que els morts de l'enemic havien d'ésser-hi a dotzenes. Però, res... ni rastre. Això es va repetir dos o tres dies, fins que el capità va ésser escoltat pel comandant. L'endemà ja no va passar res. D'això en vaig deduir com a voltes els soldats podrien ésser generals i els generals ranxeros.

Sanjurjo... "cortar cabeza"

Havíem estat destacats molt temps en certa posició darrera el Gurugú. Des d'aquest lloc veíem diàriament amb els prisioners la guàrdia mora que prestava servei al cim de la muntanya immediata, propera a nosaltres. La guàrdia mora—segons po-

nyola feia foc vers ells. Les granades, però explotaven gairebé totes a mitja vessant. Quan els soldats d'Ab-del-Krim sentien les detonacions, desapareixien com si la terra se'ls engolís, però tornàvem a aparèixer immediatament en veure el poc encert de l'artilleria. Això es repetia successivament durant una hora o dues hores fins que els canons espanyols emmudien; hauríem dit que era un joc de nois, força divertit.

Un dia, però, es guanyava aquesta nova posició. Sanjurjo dirigia les operacions deien que amb un braó mai vist, puix que segons rumors que corrien, aquest general estava indignat d'aquells guàrdies moros que semblava que se'ls rifaven i creien que havia dit que donaria un premi al qui li presentés el cap d'un d'ells. No vam saber si el premi es va concedir o no, el cas és que van aparèixer alguns cadàvers de moros amb el cap tallat. Es clar que també podia tribuir-se el fet a aquelles pobres bès-

ses per que po tesc. E gues ta com a en acal ga fora la nost

Més

Sega fetes de conden exclusi taules la vida aquí ja Cavalc "Sanju déiem sabia p

ELS GENERALS

...sistia en... que en diuen xacals i que es mengen amb la carn humana.

La nit següent, però, la nostra posició era atacada pels moros. Ens enviaven aquelles descàrregues "cerradas" acompanyades de certes frases prou cèlebres i no menys dures com allò d'"espaniol gallina!" "Querir tabaco?": "tomar lumbre!" i altres co-

com Millàn-Astray (alies El manco), que li portessin solament el cap.

Una tarda, en aquest poble, al qual havíem baixat de la nostra posició per proveïments, dos legionaris portaven en la baioneta calada un cap de moro cada u, clavat a la punta, encara sagnant. Formaren com una porta els dos legionaris, i els restants

vi fresc que havia sobrat. Un soldat galleg va dir a un altre:

—Mira; Sanjurjo làvase con vino.

Creiem que ell va sentir-ho, perquè s'alçà i agafant la gibrelleta plena de vi llançà el líquid que contenia damunt dels soldats que s'havien aturat a fer-li els honors de general. Vam sentir que deia:

—Marchaos de aquí, idiotas!

Tanmateix, un general en mànegues de camisa no deixà de tenir la seva importància en aquells moments. I els soldats, menys mal, encara corren cap a la cantina contents d'haver-se estalviat un arrest de general...

Es cert, però, que Sanjurjo va sempre al davant o li plau anar sempre al davant. Durant la marxa cap al camp d'operacions el veieu que va i ve d'un cap de columna a l'altre.

Un dia, de cert combat, a les immediacions de Melilla (recordeu aquells tres noms que tant sonaren de resultes d'un combat: Tuerco, Lacanal i Cavalcanti?), no havíem vist per res Sanjurjo, però en retornar—els que vam poder tornar—, la gent de Melilla, que donava aigua als soldats, donava visques a Sanjurjo, perquè aleshores sí que se'n havia posat al davant, no sabem per què, mentre Lacanal renegava de no poder sortir-se'n que marquessim el pas.

Traïdors a l'aigua

Avui Sanjurjo és a l'aigua, i Cavalcanti i altres generals també. La República no els ha tallat el cap. Els ha tornat bé per mal.

El seu "pronunciamiento" li ha sortit malament, com alguns altres "pronunciamientos" de l'Àfrica, els quals, segons el "Telegrama del Rif" i les cròniques fetes des d'un cabaret de Madrid per aquell fals legionari que encara es firma Juan Ferragut, el posaven a l'alçada dels núvols, i a cada atzagaïada que feien els consideraven una gran victòria.

Mireu si no el que deien els diaris després d'un fort combat que es féu famós l'any 1921, en el qual els moros estaven fortificats a tot arreu i dirigits pel propi Ab-del-Krim, tenint, és clar, "numerosas bajas":

"El cañonero "Alfonso XIII" rompió el fuego contra el enemigo."

Però no dona compte de les granades que queien damunt de les nostres tropes. Alfonso XIII, "cañonero" i tot, sempre ha estat un traïdor.

En una nota de la retirada, que fou difícil i molt hostil per cert, diu així:

"El repliegue de nuestras tropas se ha verificado sin que fueran hostilizadas, lo que prueba lo quebrantado que ha quedado el enemigo", etc., etc.

I tots aquests generals, amb les seves victòries vistes de lluny, eren coronats de glòria, i han anat a l'aigua en un simple "pronunciamiento" que ha estat, si fa no fa, com tots els del Marroc.

J. M. PROUS i VILA

ARR

QU

O

GAIN

afusell

ETRAIDOR

REPÚBLICA

1932

JEP SANJURJO

L'analfabet indultat

es, però... vessant... antien les... la terra... lèixer im... de l'ar... ment du... que els... rieu dit... it. sta nova... ns, deien... e segon... l estava... que sem... e havia... presenté... i el pre... que van... os amb... é podia... es bès...

Més caps tallats

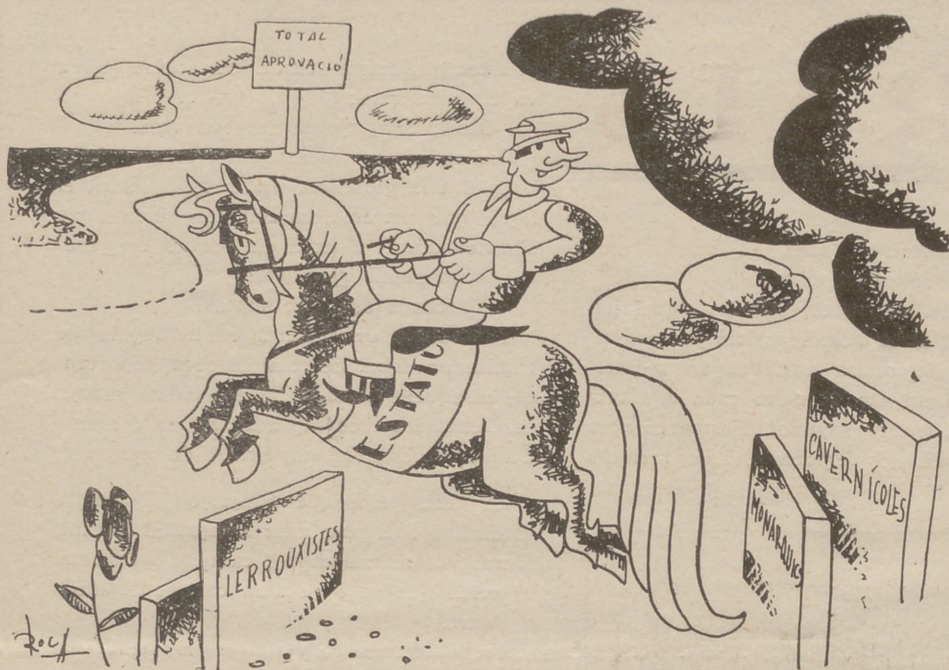
Segangàn. Petit poble enrunat. Barraques fetes de llaunes de petroli i de caixes de llet condensada, buides. Barraques destinades exclusivament a la venda de begudes, i de taules de joc, on els legionaris es jugaven la vida i els diners a cops de "dau". Fins aquí ja eren famosos els generals Sanjurjo i Cavalcanti. Els moros "amigos" li deien "Sanjurjo cortar cabeza". Nosaltres ja li deïem "tallacaps". Era dels homes que no sabia perdonar. Dels presoners ell preferia,

desfilaren pel mig, entonant un himne. Sanjurjo felicità personalment els dos legionaris.

Sanjurjo en mànegues de camisa

Un dia vaig veure Sanjurjo en mànegues de camisa. Era al campament general, en retornar d'unes operacions. Allò de les garrafes de vi en el "pronunciamiento" de Sevilla, no deixa d'ésser una característica d'aquest general.

Era costum al Marroc, en retornar del camp d'operacions, tenir preparats per a la "tropa" que venia cansada i malmesa, uns cossis plens de vi fresc amb trossos de llimona per a fer-los passar la sed, per manca d'aigua. S'havia ja fet la distribució normalment. El cas, però, és que havia sobrat vi. Uns soldats caminaven vers les cantines a la recerca de queviures, i en passar per davant la tenda de Sanjurjo van veure que aquest, en mànegues de camisa, es rentava les mans amb una gibrelleta plena d'aquell

Em sembla que ja s'han acabat els obstacles!

Haití i l'imperialisme nordamericà

CONVERSA AMB UN PATRIOTA
HAÏTIA

Dies enrera, assentats davant d'una taula de cafè, un haitià i un català conversaven.

L'haitià era el doctor Beaugè Bercy; el català, jo. Aquesta circumstància em permet traslladar als lectors de LA CAMPANA DE GRACIA les paraules de monsieur Bercy, les quals, donada la situació especial d'Haití i donada la personalitat intel·lectual del meu interlocutor, tenen un gran interès.

Monsieur Bercy, advocat, novel·lista i poeta, format culturalment a França, ha posat al servei de la seva pàtria oprimida la seva intel·ligència i el seu entusiasme. A Parcel·lona porta donada una sèrie de conferències sobre l'història i l'economia del seu país, i particularment sobre la política imperialista dels Estats Units, envers Haití.

A nosaltres, catalans, que tenim plantejat un problema d'llibertat, no pot pas ésser-nos indiferent el cas d'aquesta nació minúscula que amb tanta gallardia i amb tant de braó ha sabut resistir l'escomesa brutal de l'exèrcit ianquí al servei del gran capitalisme.

El doctor Bercy, flemàtic, amb la seva paraula fàcil i mesurada, evoca els detalls de la invasió nordamericana que van prenent forma en la nostra imaginació amb tanta precisió com si la projecció d'un film els fes passar davant dels nostres ulls. Hi ha moments en què ens sembla haver descobert un puntet d'indignació continguda en les paraules del doctor Bercy però aquest, amb la seva polidesa inalterable, segueix parlant mesuradament.

—La política dels Estats Units envers Haití ha estat la mateixa que segueixen en front de les altres petites repúbliques americanes. El capitalisme ianquí creà interessos a Haití; això és el fonament de totes les operacions de la seva política imperialista. Aprofitant l'avinentsa d'haver-se produït cert malestar polític al país, els Estats Units

s'oferiren a mantenir el president Zamor al poder, amb la condició que els fos confiat el control de les duanes. El president Zamor tingué un gest de dignitat i abans que comprometre la independència del seu país va preferir deixar la presidència. Les proposicions ianquis toparen igualment amb el patriotisme del nou president. Aleshores el Govern nordamericà, sense cap mena d'eufemismes féu desembarcar a Port-au-Prince la tripulació d'un vaixell de guerra que, fent ús de la força, es va a apoderar del tresor que Haití, com a garantia de les emissions de paper moneda, tenia dipositat al National Bank. Aquest tresor fou transportat a les caixes del National City Bank de Nova York. Haití protestà, es clar, però el gegant ianquí no cregué que vaigués la pena de prendre's seriosament la protesta del pigmeu haitià.

—...?

—A desgrat de la seva brutalitat els ianquis creuen necessari encara disfressar els veritables mòbils de llur política intervencionista. Així, llur intervenció a Haití, que s'inicià durant la guerra, fou justificada per la manca de mitjans defensius d'Haití davant una possible escomesa dels alemanys, per la necessitat d'acabar les lluites polítiques entre els partits haitians, que segons els ianquis ens eren tan noïbles i per la necessitat de protegir els interessos nordamericans contra els perills d'aquell possible atac alemany i d'aquestes lluites polítiques. La protecció dels interessos nordamericans és

la raó principal damunt la qual recolza la intervenció, i per això us deia que la creació d'interessos és el fonament de totes les operacions de la seva política imperialista. Els seus principals eren d'imposar el comerç de Wall Street i d'aconseguir una base naval a Môle Saint Nicolàs.

—...?

—El primer d'aquests dos fins ha estat aconseguit amplament; establiment d'una base naval, gràcies a l'actitud enèrgica dels governs haitians. Un cop ocupat militarment el país, els nordamericans imposaren l'elecció del president Sudre Dartigue-nave el qual es veié obligat a signar un tractat lliurant el control de les duanes als nordamericans; comproment-se a no augmentar el deute públic d'Haití i a no modificar els drets de duanes sense el consentiment dels Estats Units; sotmetent l'organització i el comandament de la policia als ianquis i altres condicions tan vexatòries com aquestes. Aquest tractat fou signat el setembre de 1915.

—...?

—El país va rebre amb hostilitat aquella intervenció. Els nordamericans no han tingut mai la col·laboració franca i lleial dels polítics nacionals; pel contrari, tots els partits han fet sempre una obra d'obstrucció a les disposicions de la intervenció. Els nordamericans allà on han pogut han observat una conducta despòtica; recordo que en alguna regió s'arribà a obligar cada ciutadà a treballar un cert nombre de dies a les carreteres per tal de conservar-les en bones condicions. Naturalment, això acabà per provocar una enèrgica protesta popular. Aquesta protesta acabà amb l'afusellament de tres mil haitians. Això fou el punt culminant d'una sèrie de crims perpetrats per l'ocupació ianquí que en nom de la "gran democràcia" americana ressuscità procediments medievals. S'aixecà una revolta acabadillada per Charlemagne Peralte que fou dominada. Peralte fou assassinat al seu mateix campament per un oficial de la marina nordamericana. La revolta de Peralte fou a darrera manifestació de protesta armada seriosa, però l'hostilitat del poble i dels partits polítics no ha cessat pas. Solament un polític, el president Borno, es vengué a ells i Borno no pogué acabar el seu darrer període presidencial perquè havia perdut la simpatia del país. La Cambra de Diputats fou tancada violentament i el Senat clausurat; això fou l'origen d'un període d'inconstitucionalitat a tot el país que va durar fins 1930.

—...?

—Actualment és un xic difícil de predir el futur polític, encara que l'honestetat i l'energia dels nostres governants ens permet esperar que no tardarem pas gaire a

Les pàgines de LA CAMPANA DE GRACIA resten obertes als escriptors i dibuixants que sentin com nosaltres els ideals nacionalistes i esquerrans. Serà un honor pel nostre periòdic rebre llur col·laboració intel·ligent i amistosa.

veure els assumptes polítics endegats normalment. Econòmicament no vacillo pas a dir-vos que sóc francament optimista. El comerç i la indústria prosperen continuament. La nostra agricultura no ha donat encara el que pot donar; l'agricultura, que és la base de la riquesa nacional pot desenvolupar-se de tal manera sota un Govern que es preocupi de l'economia del país, que el benestar nacional assoleixi un estat insospitat. Actualment la nostra exportació, que puja a uns vint-i-cinc milions de dollars, es compon principalment de cafè, sucre, cotó i fustes. Més de la meitat de la nostra importació, que puja a més de vint milions de dòlars, prové dels Estats Units i es compon de maquinària i teles. Aquesta importància dels Estats Units en la nostra importació és deguda en part al tractat que ens imposaren i en part a què donada la seva proximitat a Haití és natural que puguin oferir els seus productes en millors condicions que els països productors europeus.

—...?

—No sé per quines raons fins ara no s'ha establert un intercanvi comercial regular entre el vostre país i Haití. Crec que seria convenient per a vosaltres i per a nosaltres que aquest intercanvi arribés a establir-se. No hi ha pas cap dubte que vosaltres podríeu ésser uns bons consumidors dels nostres productes agrícoles, dels quals viuen un vuitanta per cent dels haitians i els haitians consumirien els vostres olis, els vostres vins i les vostres teles que tenen gran fama al nostre país. A les Antilles, els comerciants anuncien les "teles catalanes" com a teixits de primera qualitat.

I el doctor Beaugé Bercy parla extensament de les possibilitats i els avantatges d'aquest intercanvi comercial. Es una idea que li és cara; es tracta d'una qüestió que coneix a fons. Les dades i els arguments li flueixen fàcils.

De prompte, sense haver esgotat el tema, el doctor Bercy ens parla dels seus projectes personals, i ens en parla llarga estona, amb la seva paraula polida i mesurada. Però això ja és una altra història.

Vicenç RIERA

Parc de Montjuic

Tots els diumenges,
a la tarda

SARDANES

El foc sagrat

TEATRE

CATEGORIA SOCIAL DE L'ACTOR

I

Si ens aventuréssim a assenyalar un ordre estricte de categories en el teatre, definiríem així: primer: autor: obra. Segon: actor: interpretador.

Tots els altres factors, cada u en la seva importància, no són sinó complements de l'obra en primer terme: dels actors que la juguen, en segon lloc. Tota altra distinció la considerariem fora d'un ordre natural i lògic. La supremacia de qualsevol element que s'interposi suposarà sempre moure'ns dins l'anormal i, per tant, implicarà una negació de la cosa artística, que és l'objecte: la finalitat desitjada.

Perquè si a l'autor i al comediant els llevem les prerrogatives de la seva existència, és tant com dificultar els seus moviments amb noses que pertorbaran la seva funció i el lliure desenvolupament.

Deixem a l'autor establir les normes reguladores en relació amb el teatre, en el que es refereix a la seva administració, sempre que l'obra es transforma en espectacle. Parlem avui de l'actor, ja que segurament és la motivació de les nostres paraules interessades.

Els elements que el comediant català avui per avui té, en general, al seu abast, són de possibilitats tan minses, que gosariem d'afirmar que el fa irresponsable, no fos que la pròpia dignitat supera sovint totes les fallides, i el fa exigent amb ell mateix.

Deixeu-nos enfocar ara les possibilitats de la seva economia que l'obliguen a viure, si és que viu, constantment de miracles.

No ens culpessin d'eludir ni negligir tan solament la idealitat que ha d'animar totes les activitats humanes, siguin de l'ordre que volguedu. Ja en parlarem una altra hora. Però és que no sabem imaginar no mai

cap estament social sense estructurar bàsicament la seva economia, totes les perspectives s'esfumaran si no partim d'aquest punt fonamental.

Si com a espectadors, en el moment de l'actuació d'un comediant, no sabriem fer altra cosa que considerar la seva feina i judicar-la, com a homes tenim l'obligació de conèixer les condicions socials que el volten i relacionar-les amb el subjecte. Jo m'aventuro a creure que la crítica que se'n desentengués no la podríem acceptar com a bona.

Un home sense categoria social definida, no podrà donar mai el rendiment que en podríem esperar en circumstàncies favorables, que és quan li podrem exigir la bona feina. Procedir d'altra manera, no convindria a un esperit ponderat i just.

Detinguem-nos, si ens plau, una mica i mirem d'analitzar les circumstàncies que informen el medi ambient actual dels nostres artistes dramàtics.

Ja deiem abans com són superades sovint totes les fallides per un sentiment de la dignitat individual. Però així que enfoquem la nostra visió en un sentit estrictament social, havem de referir-nos en substància, a l'ordre col·lectiu en tota la seva complexitat, sense defugir-ne les conseqüències.

Casos isolats de comediant de possibilitats generoses, no ens manquen, però aquestes valors, entre nosaltres, no solament no resolten el problema, sinó que el compliquen enormement.

Ramon TOR

Subscribiu-vos a
Ràdio Barcelona
Casp, 12 - BARCELONA

Iridòpsia

Clemència pels de dalt, justícia pels de baix.
Així, la llei és com un llangardaix
esmunyedís i amb clapes violades.

El ric trenca la llei mantes vegades
i a l'hora de matar-lo, ve el perdó.
En canvi, el pobre, amb tota la raó,
és punit amb excessiva severitat.
Què ho és d'injusta aquesta humanitat!

Ja sé que no hi ha res millor,
que estendre els braços i el perdó,
damunt totes les coses.

El perdó és fet de sol i cel florit i roses;
però, s'ha d'ésser just
per a sentir el gust
que té el perdó en la seva essència.

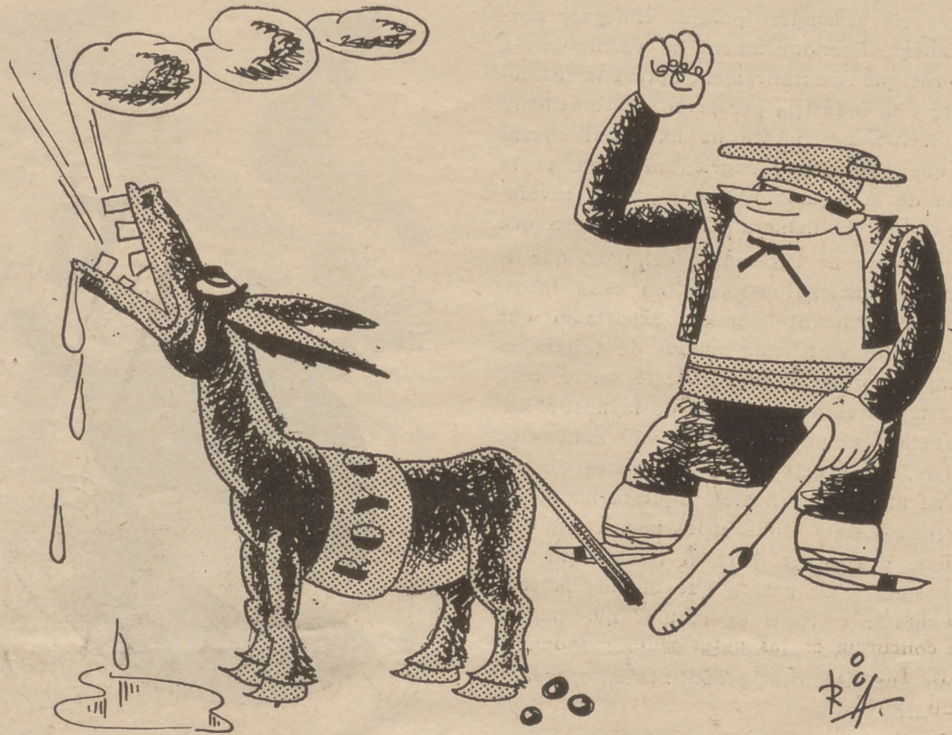
Si només sabem tenir clemència
pel general faciós, presumit i taul,
que arribà a general fent el gandul
i, en canvi, cau la llei justa i severa
contra la massa obrera
per defensar el que és ben seu,
ja pot anar a la porra el cap de Déu
i aquesta llei injusta.

Iridòpsia fatal! Quatre claus i una fusta
aixecaren un Crist damunt el món
encara, avui, la fusta i els claus són
pels bons de cor, pels fills de la penúria.
Mai han servit per a clavar la púrria
ni els delinqüents pitjors.

Si aquesta llei té càstics i dolors
i s'aplica tan sols al miserable,
pengeu-la per esquella del Diable,
cargoleu-li la cua a l'entorn seu,
perquè vagi amb la llei a enganyar a Déu.
Iridòpsia fatal! L'obrer treballa
i sols veu, damunt seu, l'arc de la tralla
com un iris de fosca, paurós.
L'obrer que calli. El fascinerós,
si és general i s'alça amb insolència
ja pot restar tranquil, car la clemència
brollarà a dolls.

Ni tan sols de genolls
haurà de suplicar que li salvin la pell;
n'hi haurà mil d'altres que ho faran per ell.
... ..
Ja és perdonat. Som bons els de l'Esquerra;
però, els de la dreta, amos de la terra,
es riuen de la nostra gran bondat,
i aquest perdó—malaguanyat!—
que haurà salvat un home indecent,
dintre poc temps, en farà matar cent.

Salvador PERARNAU

“Un grito contra el Estatuto”

—Brams d'ase no pugen al cell

Documents

Quan el sinistre Cambó, ran del 14 d'abril, fugia d'Espanya per Irún, donava als seus sequaços de la “Lliga Regionalista” el mot d'ordre d'atac a la República, consistent en aquell vilíssim: “Descrèdit, descrèdit i descrèdit”. Lluís Duran i Ventosa, el seu lloctinent, l'eminentia grisa de la “Lliga Regionalista”, aquell que Josep Pla, en els seus bons temps, batejà amb l'epítet d'“estira-cordetes genial”, s'encarregà d'anar acomplint dintre el partit la comanda de Cambó. La posició oportunista de la “Lliga” no s'ha desmentit ni un sol moment; ara, amb data del 29 d'agost, Lluís Duran i Ventosa publica un article al diari “Ahora”, de Madrid, titolat “El sentido de la convivencia”. Tota la hipocresia de la gent de dreta traspua jesuíticament a través de les ratlles d'aquest article. Fa molta gràcia sentir parlar de convivència a una gent que té per habitud mirar per damunt de l'espatlla tots els homes que no pensen com ells, i que parla sempre amb to de protecció humiliant quan s'adrecen a l'Esquerra. Lluís Duran i Ventosa va preparant el camí per quan entri en vigor l'Estatut de Catalunya, esperant de què encara podrà tornar a mangonejar com en altres temps que, per sort de tots, no tornaràn. Deixem que aquest pobre

senyor visqui feliç amb les seves il·lusions, i copièm a continuació el seu article, perquè els lectors es distreguin una estona:

“No todos comprendieron bien, ni en Madrid ni en Cataluña, el sentido del verbo conllevar que Ortega y Gasset juzgó que era indispensable que todos nos dispusiéramos a conjugar para la mejor solución del problema catalán. Quizá aquel verbo tiene un cierto sabor de resignación forzada, y por ello molestará a alguien. Pero, en realidad, el íntimo sentido de la palabra, cualquiera que sea su matiz diferencial, no contraría, sino que confirma la gran verdad de que los pueblos sólo llegan a un cierto grado de educación política, que les permita considerarse políticamente cultos, cuando en la gran masa de los ciudadanos subsiste vivo el sentido de la convivencia.

Hemos de hacernos cargo de que no es por azar, ni tampoco por un imperativo de voluntad, que los hombres vivimos en el seno de la sociedad. Los hombres viven en sociedad porque no pueden vivir aislados: la vida es imposible fuera de los vínculos sociales. Pero si estos importan coacciones inevitables a nuestra libertad, no las aumentemos con temerarias resistencias a las consecuencias ineludibles de la vida en común. Cuanto hace el hombre para amoldarse a las exigencias de la convivencia, hasta hacer de su voluntaria aceptación un acto instintivo, le hace la vida más fácil y más agradable: tanto como a la larga le ha de resultar molesta la protesta continuada, exterior o silenciosa de aquellas inevitables exigencias.

El hombre bien educado no hace ningún esfuerzo, porque el hábito se lo dicta, al descubrirse entrando en casa ajena, al corresponder al saludo que se le dirige, al ceder el paso a una señora que encuentra en su camino. El hombre, como ser político, el ciudadano en el ejercicio de sus derechos, no

Agraïrem a tots els centres i entitats d'Esquerra que vulguin difondre la lectura i venda de LA CAMPANA DE GRACIA. Ultra la màxima irradiació dels nostres ideals, si cada u d'ells assegura l'adquisició fixa d'un nombre d'exemplars per setmana, el nostre tiratge podrà augmentar paulatinament.

debería tampoco hacer ningún esfuerzo para comprender que otros ciudadanos tengan unos sentimientos distintos de los suyos, hablen un lenguaje diferente del que él ha aprendido de sus padres, crea que la organización del Estado y del Gobierno sería mejor si se siguiesen otros procedimientos que aquéllos en que él funda sus convicciones. Si todos "sintiéramos" la necesidad de una amable convivencia, sin pretender que los demás se amolden a nuestras convicciones y sentimientos, la vida sería mucho más fácil y agradable para todos.

La falta del sentido de convivencia entre los ciudadanos hace mucho más difícil la labor de los Gobiernos, cuando se presentan ciertos problemas con carácter agudo. No basta consignar preceptos de tolerancia en las leyes, ni siquiera un amplio espíritu de concordia en las autoridades y funcionarios. Interesa el sentimiento de la amable convivencia, para que el ciudadano que no cree en nada no caiga en el prejuicio de creer que todo el que tiene sentimientos religiosos es un fanático o un ignorante, y el que es sinceramente católico no tenga a los que no lo son por unos sinvergüenzas; para que el obrero no tenga a todo burgués por un codicioso explotador, y el amo no tenga a aquel por un gandul y un envidioso; para que el que toda la vida no ha hablado el idioma de Calderón y Cervantes encuentre perfectamente natural que otros hablen el lenguaje de Verdaguier y de Maragall, y recíprocamente, sin indignarse apasionadamente por sus diferencias de medios de expresión, como no se indigna un hombre moreno de que otro sea rubio, ni el hombre de alta estatura se puede considerar por este hecho superior al que la tiene mediana o baja...

Sólo imbuyendo constantemente a todos los ciudadanos la necesidad de conllevar sus diferencias, puede llegarse a una convivencia más o menos perfecta. Las altas auto-

Herriot: Ai, Mariana! La Bretanya també s'ha fet separatista! Tot'es començar..

ridades sociales, y sobre todo los hombres políticos que tengan una conciencia plena de su delicada y trascendental función, jamás harán bastante para fomentar este sentido de convivencia.

Seguramente se aprobará, dentro de un término que parece breve, el Estatuto, mediante cuya aplicación las Cortes Constituyentes van a permitir a Cataluña que organice una parte de cierta importancia de

su vida política y administrativa. Pero los resultados que su aplicación dé serán más o menos beneficiosos a España según el íntimo sentido de convivencia en que se inspiren los que en Cataluña organicen las nuevas instituciones y las animen, y los que en Madrid cuiden del necesario enlace y coordinación adecuada de las funciones respectivas del Gobierno central y de la Generalidad de Cataluña.

Sería funesto que, faltos de aquel sentido, unos u otros se dejaran llevar de recelos y suspicacias, convirtiendo en agudos conflictos rozamientos quizá inevitables. Más importante será aquel espíritu que los textos mismos que deberán interpretarse. Sería peligrosísimo que el catalán viera en el Estado un adversario, y el Estado juzgara a la Generalidad con rencor mal comprimido, derivado del recuerdo de haberle arrebatado funciones que juzgaba propias. Los efectos beneficiosos de la reforma dependerán, no ya de la mutua tolerancia ni siquiera de la resignación a conllevarse sus respectivas faltas que demuestren unos y otros organismos, sino del íntimo, profundo sentido de amable convivencia de todos sus directores responsables, convencidos de que con ella realizan una labor patriótica."

Generals indultats

"El pensil de la niñez"

A Montserrat en Automòbil

Servei diari i sense transbords. Servei POPULAR DIARI amb sortida a la Plaça de la Universitat a les 6,30 matí, anar i tornar: **9 pts.** — Servei regular. Sortida a les 8 del matí. La tornada val pel dia que es demani.

Per a bitllets, PLAÇA DE LA UNIVERSITAT, 12; Telèfon 21963

R E P U B L I C S

EL "FRONT UNIC FEMENI" ENCARA ES VIU?...

Aquell "Front únic" tant llampant que, segons referències que en tenim, el varen "enviar" a estiuejar, sembla que ja ha retornat, i pensen reorganitzar les seves tasques.

Començaran per una altra Assemblea, en la qual es donarà un càrrec a totes les concurrents; per a les delegacions, no es serà gaire escrupulós. Com sempre, suposem que empraran molt el mot "democràcia", que no saben què vol dir...

"EL BE NEGRE" ENCARA SURT

Diu que "El Be Negre" no es ven i que perd diners.

Diu que els seus redactors estan a la sopa perquè no cobren pasta.

Diu que s'abraonen com uns famèlics quan veuen pasta per a sopa.

Sempre ens havia semblat que "El Be Negre" acabaria convertint-se en la gazeta dels macarrons...

CASTIGS TERRIBLES

A Moyà un sometenista brètol, tinent d'alcalde per a vergonya dels pobladors de Moyà, tenia a la vista del públic uns gossos als quals anomenava Macià, Gassol, Xato, etcètera. Deia que allò era l'Esquerra. A més d'això—com si això fos poc—, se li trobaren armes, masses armes per a un sometenista sol. I s'insolentà i agredí els mossos d'esquadra.

El senyor Moles li ha posat una sanció de cinc-cents pessetes.

Amb càstigs tan terribles com els que imposen certs governadors de la República no és fàcil que els monàrquics esscarmentin.

AQUESTS GOVERNADORS

A Gijon, el jutjat pregà al monàrquic

comte de Valvellano que es presenti, que el tancaran a la presó. Sembla que el motiu és un parlament del comte en un míting celebrat el mes passat.

No hauria valgut més no autoritzar el míting, prohibir-lo? O és que els governadors de la República sols han d'autoritzar els mítings monàrquics i prohibir els dels obrers?

MAL EFECTE

Ja sabem que hi hauran deportacions. Ho esperavem: als monàrquics conspiradors no els podien pas donar tortells. Lluís Companys volia que els monàrquics, els militars traïdors, els senyorets ganduls, utilitzessin el mateix barco que utilitzaren aquells pobres obrers de la conca de l'alt Llobregat: el "Buenos Aires".

I el ministre ens ha fet saber que això no és possible, perquè la reparació del "Buenos Aires" costarà molts diners.

Ho creiem, perquè ho diu un ministre: els ministres de la República no poden mentir. Però voleu dir que això no semblarà un tracte de favor?

Si el "Buenos Aires" és un barco en tan mal estat que un viatge a la Guinea el deixa inservible, perquè no s'abilitava per als obrers de l'alt Llobregat l'"Espanya número 5"?

Es que la púrria monàrquica mereix més

atencions que els obrers que amb els seus vots portaren la República? Es que la República pot fer tractes de favor?

NO VOLEM MES BROMA

Sanjurjo ha estat indultat. Per què ens havem d'enganyar! No ens ha fet cap gràcia. Ni a nosaltres ni a cap republicà veritable.

Ara, però, demanem una cosa, volem una cosa: amb un indult Sanjurjo ja en té ben prou. No fos cas que la cadena perpètua es convertís en uns quants anys de presó.

I això, no. Això fóra una broma que el poble no aguantaria.

QUINES VISITES!

A l'ajudant de l'ex-general Sanjurjo l'han condemnat a dotze ans de presó. I diu que "doce años de prisión, una mujer y unos hijos condenados a la miseria, le parecen mucha pena por haber modificado unas palabras en un bando y haber acompañado al general Sanjurjo, como ayudante, en Sevilla, a realizar unas visitas a los cuarteles".

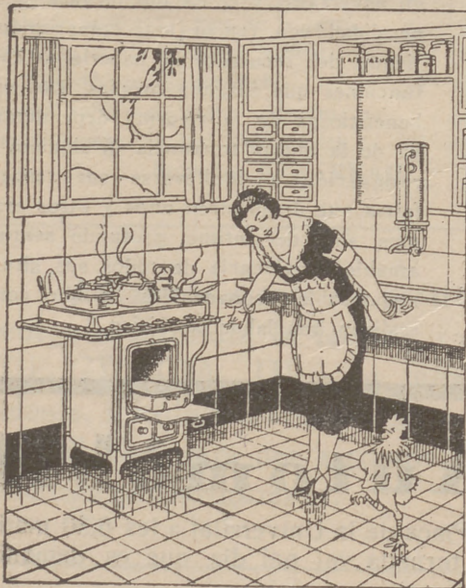
Unes visites que podien costar moltes hores de sang a la República.

Imp. "La Campana", Om, 8.—Barcelona

Compren, dimarts vinent

L'Auca de Royo Villanova

Lletra de J. PROUS
Dibuixos de BARTOLÍ

LA
CUINA A GAS
INDISPENSABLE
A TOTA
CASA MODERNA

EXPOSICIÓ I VENDA:

APLICACIONES AL GAS

Avinguda Portal de l'Àngel, 20

EROTYL

Especific de l'
ASTENIA GENITAL (IMPOTENCIA)
(MANCA DE VIGOR SEXUAL)

De la ejaculació prematura (pèrdues seminals); de la Feblesa y molt eficàs per a combatre la NEURASTENIA, en totes les seves manifestacions.

Es el més poixant estimuland de l'activitat neuro-espino-médulo-genital. Sinèrgic i homo-estimulasa de les glándules intersticials. Producte plu riglandular, completament inofensiu. Mai perjudica, ni lesiona cap orgue, ni el funcionament dels mateixos.

No conté, ni estriçnina, ni fòsfurs, ni cantárides, ni cap altre medicament excitant

PRODUCTE MAGNE E INSUSTITUIBLE PER A RECOBRAR LA PERDUDA FELICITAT CONJUGAL. PROSPECTES GRATIS

Laboratoris Farmacològics del Dr. W. Dutrem
Alt de Sant Pere, 50 - BARCELONA - Telefon 18631

Preu: 21'75 ptes.

PERE BADOSA

ORTOPÈDIC

CONSULTA: D'11 a 1 i de 6 a 8
(excepte dies festius)

Carrer de Santa Anna, núm. 23, pral. - Telèfon núm. 14581 - BARCELONA

CASA DE CARITAT DE BARCELONA

SERVEI PUBLIC DE POMPES FUNEBRES

Direcció i Oficines: EDIFICI DE LA CASA DE LA CARITAT, Carrer de Torres Amat, núm. 8; Telèfons 16524, 16525 i 16526.

Subcentrals: Carrer del Clot, núm. 71; Telèfon 50641. Carrer Creu Coberta, núm. 91; Telèfon 73361.

Sucursals: Carrer de Sant Andreu, número 221; Telèfon 51051. Plaça del Centre (Sans), núm. 4; Telèfon 33471. Passeig del Triomf, núm. 17; Telèfon núm. 52012. Carrer de Sarrià, núm. 72; Telèfon 73632.

Badalona: Carrer Reial, núm. 110; Telèfon 87 B. Carrer de Fermí Galan (S. Adrià), 26; Telèfon 248.

Hospifals: Central: Laureà Miró, núm. 60; Telèfon 23 H. Sucursals: Pi i Margall, número 90; Tel. 31226. Progrés (Coll Blanc), núm. 58; Telèfon 31227.

Santa Coloma de Gramanc: Carrer d'Anselm Clavé, número 13.

El Pare Etern: —A la vostra salut, republicans! Si seguiu fent neteja, sereu la sucursal del paradís!...